

Cuprins

Un prozac	5
-----------------	---

I. Maculator

CV. Carte de vizită	9
Roman	12
Laculebedelor	16
Anestezie-terapie intensivă (Jurnal de campanie 1)	27
Homework (Jurnal de campanie 2)	47
Sarsaneta	64

II. Secretul Adrianei

Degete mari	85
Sub pământ	88
Pe piscuri	91
Hai la joc !	94
Alte dansuri, alte bucurii	97
Let's rock everybody !	100
Bucurii de vară (I)	103
Bucurii de vară (II)	106
L'amor de lonh	109
Being Peter Mayle	112
Found in Translation	115
Octombrie roz	118
Scorpinorogul (I)	121
Scorpinorogul (II)	124
Știința lui M.Ș.	126
A fost !	128
Temă de casă	130

Casa H.....	132
Revoluția și semeseul	134
Bucurio Grande.....	136
Un sufleu pentru liceu.....	138
O pieptănare în zori.....	140
Doamna Aurica întreabă.....	142
Un iureș pe amazon.com.....	144
Cum să cureți trei pere.....	146
Remaiem și bobinăm	148
Librăria noastră.....	150
Fabrica de sifoane	152
Iepuraș coconaș.....	154
Tușica se întoarce (I).....	156
Tușica se întoarce (II).....	158
Ora exactă.....	160
La al cincilea semnal.....	162
După patruzeci de ani.....	164
Clasă	166
Un scandal.....	168
Attilának.....	170
<i>Odisea</i> de Socrate	172
Un club tot mai mic.....	174
Spre Eldorado.....	176
Între Zdrapți și Chitid.....	178
Sarsanela reîncărcată.....	180
Spre Tîrsa, spre Tîrsa!.....	182
Alexandra se hotărăște.....	184
Go, girls, go!.....	186
Să mă cheme Novalis.....	188
35 de ani, 4 luni și 26 de zile.....	190
Bugatti și Ceaikovski.....	192
Richi Rich. Partea întâi.....	194
Povestea merge mai departe.....	196
Akka de la Kebnekașe.....	198
Selma și Thomas.....	200
Delir cu pantof roz.....	202
Ceva frumos.....	205
Cinema Paradiso.....	207
Un inger.....	209

Jurnal cu stafide	211
Daruri multe	213
„Pentru totdeauna al tău“	215
Cifre și endorfine	218
Megabătrâneii	220
O frisonare	222
Odă la ghișeu	224
Mărțișo®	226
Portocalia, o felie	228
Portocalia, bis	231
Fado intelectual	233
Raiuri și lacrimi	235
Guguștiuci, buburuze șcl.	237
Hadrian	240
Muzici pe Bega	242
Trompetele de făină	245
Trei faze cu Ionuț	247
Dziękuję bardzo	249
Dezavantaje	251
Hei, rup !	253
Raliu cu cireșe	255
Șah la rege	257
Cravara lui Ulise	259
Penelopa-Calypso : 1-0	261
Răsfoiri	263
Un v pentru Danilo	265
Cartea aminată	267
Miini reci	269
Madlena de aer	271
Ca un elastic, cultura	273
Egoprozac	275
Noiembrie, Veneția	277
Cum se predă ștafeta	280
Pisiciinii	282
Plasturi cu miere	287
Zebruarie	289
Miță	291
Trei zile	294
Basm cu cerb	296

A fost!

N-am în *Supliment...* o rubrică de cronicărit, însă tot mai des simt nevoia să-mi încerc pana de fost critic. Deși penajul e cam jumulit, nu mă pot abține să nu aștern ceva despre câteva lucrături artistice care m-au făcut să sar pe pereți de încântare în toamna asta: un film românesc f. bun, un roman băștinaș ff. bun, o mare carte străină, tradusă fff. bine, și o casă-capodoperă din Timișoara. Dar pentru că știu cam pînă unde îmi pot întinde plapuma, n-o să scriu cronici ca la carte, ci o să povestesc cum văzutul unui film, cititul unor romane și documentarea pentru un volum despre o casă fac, pentru cine știe să se bucure, cît o megadoză de redbul sau un pumn de vitamax.

Încep cu filmul. E încununat de premii internaționale. N-are, în topurile criticilor, mai puțin de patru stele și nici măcar o singură întîmpinare acră. Pe forumuri, internații se extaziază că-s vasluieni. Cred c-ați înțeles: despre *A fost sau n-a fost?* al lui Corneliu Porumboiu e vorba. L-am văzut într-o după-amiază de duminică, după ce am smuls-o pe prietena Magdalena din casă, am pus-o să înfrunte ploaia și am împins-o în cinematograful Studio din Timișoara, fost Eurimages, fost Studio, fost Timpuri Noi, fost Filimon Sîrbu, fost Thalia, fost Scala. Frigul garnisit cu miros de igrasie și mucegai a adunat vreo șaptezeci de spectatori, mai toți tineri. Dacă am fi avut în urbe un Cinema Multiplex, sala aproape că s-ar fi umplut. Dar cum frumosul nostru mall nu are încă așa ceva, la Studio ne-am pierdut zgribuliți printre rînduri. Cam pînă pe la jumătatea filmului s-a rîs în draci. Apoi,

pe măsură ce pe ecran, la înregistrarea din studioul TV, cei trei mapeți s-au încins pe molcoma temă dacă în 22 decembrie, la ora 12.08, a fost sau n-a fost revoluție în orașul lor din Moldova, lumea a chicotit tot mai rar. Iar când, spre sfârșit, vocea mamei cu băiatul împușcat în decembrie '89 a intrat pe fir în direct cu un text cam neverosimil (poate prea poetic, aș îndrăzni să cântesc), nimeni nu mai râdea de mult. Așa că, la finalul propriu-zis, amuțitor, cu luminile care nu se aprind pe străzi deodată, ci pîlpîie și ele cum pot, pe rînd, chinuit și palid, în tristețea și mizeria aia de oraș, am rămas și noi muți, iar tăcerea sălii din Timișoara s-a făcut densă de puteai să te izbești în ea.

Am rămas cu toții pe scaune încă puțin. Apoi ne-am îndreptat spre ieșire și, în timp ce coboram pe scări, deși nu ne cunoșteam, am început să ne aruncăm unii altora zîmbete complice. Un tînăr, probabil student la arte sau arhitectură, după sulul de carton atîrnat cu o curea de umăr, a intrat brusc în vorbă și m-a întrebat dacă am mai văzut și celelalte filme despre revoluție. I-am răspuns că le-am ratat. Păcat, a zis el. Oricum ăsta-i cel mai curat film care s-a făcut vreodată despre tot rahatu' de la noi.

Pe cuvintele rahatu' de la noi am ieșit în stradă. La nici 6 jumate era deja un întuneric cețos. Între puținele dăți din viața mea când am ieșit de la un film, cîteva minute n-am știut ce-ar trebui să simt: deprimare? voioșie? neliniște? ușurare? milă? revoltă? Un cocteil din ele? Sau pur și simplu nimic, fiindcă starea + cu aia – dă 0. La 18.30 fix, mii de becuri mari și mici, de-un galben strălucitor, s-au aprins toate deodată pe stîlpi și pe ghirlandele răsfirate printre copaci, între clădiri, ca niște plase pe tufișuri și pe fîntîna stalinistă cu pești. Piața Revoluției strălucea feeric ca un pom de Crăciun. Într-o fracțiune de secundă am simțit clar că se cuvine să mă sufoc de bucurie.

Suplimentul de cultură,
nr. 104, 25 noiembrie – 1 decembrie 2006

Temă de casă

E ora prînzului. Sînt în clasa a patra. Vin de la școală în trap, îmi dau jos paltonul și șoșonii, înfulec rapid ceva, nici nu știu ce, din cauză că-mi stă gîndul la ora 4, cînd vine pentru prima dată la mine Dumitrescu Gabriel să-l ajut să-și facă temele. Gabi e un copil rău și codaș, deși e de familie bună. Eu sînt cuminte și fruntașă. Ca de atîtea ori, îmi scot cu grijă din ghiozdan caietele, echerul, penarul, cărțile, le pun ordonat pe masă, trag margini cu creionul roșu pînă și pe maculatoare, caligrafiez, cu limba puțin scoasă de încordare, minunatele cuvinte temă de casă și copiez ce se dă și ce se cere la citire, geografie, istorie, aritmetică. Nu mă pot înfrîna și scriu fără să mă gîndesc prea mult, pentru că e ușor, propoziții după propoziții. Sînt mulțumită. Totul e cum îmi place: să-mi fac temele conștiincios, să nu mă zguduie vreo înfiorare. La 4 vine Gabi. Îl umflă rîsul cînd îmi vede caietele.

Ar avea rost să povestesc cîndva, dar nu aici, cum s-a făcut repede seară și cum, după un sfert de ceas, Gabi a zis să lăsăm naibii lecțiile și să jucăm tot soiul de jocuri despre care nici nu știam că există. După o mare neliniște, ba chiar teamă, am simțit pentru prima dată un alt fel de bucurie: nu senină, ci cu stomacul strîns de emoție și mîinile reci. Puteți să vă gîndiți la ce prostii vreți, dar să știți că pe alea la care vă gîndiți nu le-am făcut atunci. Însă după-amiaza cu Gabi, cînd am scris, desenat și vorbit patru ore nu ca la școală, m-a schimbat mult, chiar dacă nu de tot. Bucuria de a face zelos orice temă de casă care nu-mi cere să fiu decît mediocruț harnică și

ordonată mi-a rămas pînă azi. Cum ar fi, de pildă, pregătitul a ceva savant. Documentarea, cititul, fișatul, adunatul ideilor (altora) și prelucrarea lor cu trudă de albinuță au rămas o sursă calmă de plăcere. Un mic secret pentru regăsirea tihnei. Greul începe în clipa cînd trebuie, cum s-ar spune, să dau din mine. S-o iau pe cont propriu, cu ideile și stilul meu. Atunci mă cuprind o emoție, o teamă, ba chiar o panică, de parcă aș fi în prima zi cu Gabi la pionierii ajută. Însă bucuria exaltată pe care o simt dacă totul se sfîrșește cu bine nu are pereche. E ca atunci cînd, parcă lucrată la cutia de viteze de școlarul ce nu voia să fie cuminte, am dat drumul pentru înția oară la cîta imaginație și libertate erau înfrîinate în mine.

De data aceasta, fără zburdări printre cuvinte, tema de casă e chiar tema unei case. Adică a unei construcții de locuit, care, după specialiști, e – să nu ne speriem de vorbele mari – o capodoperă. Ea stă cuminte, aproape de neobservat, pe una din străzile Timișoarei. Despre această casă unică în România eu trebuie să scriu o carte. Pînă acum am adunat zeci de ore de înregistrări cu proprietarii, arhitectul, meșterii, prietenii, m-am întîlnit cu cei care au făcut să se nască un fel de legendă a locului, am citit studii și articole, am văzut sute de imagini. Sînt bucuroasă și mulțumită. Ca pe vremuri, am strîns multe, cu hărnicie de albină. În plus, am descoperit ceva uluitor: că toți, absolut toți care au fost legați, într-un fel sau altul, de povestea asta s-au construit oarecum și pe dinăuntru, așa încît, după ce casa a fost terminată, ca-n filmele cu *happy end*, viețile lor au luat un curs fericit. Numai că din tot acest amalgam de vorbe eu trebuie să fac o carte: nici studiu, nici reportaj, nici memorii, nici roman. Încă nu știu nimic. Ca să înțelegeți de ce îmi e atît de frică, o să vă dezvălui săptămîna viitoare despre ce casă și ce temă e vorba.

Suplimentul de cultură,
nr. 105, 2-8 decembrie 2006

Casa H.

Am promis săptămîna trecută să vă povestesc despre cum ultima temă de casă pe care am primit-o cam demultișor m-a umplut de bucurie, dar și de un soi de frică, exact ca la școală. Tema era chiar o casă-casă din Timișoara, despre care trebuie să scriu o carte. Povestea poate începe în anii '30, cînd casa cu nr. 5 a fost construită pe o stradă din spatele Abatorului, pe atunci mîrginașă, înconjurată de mlaștini, apoi de tranșee, apoi de munți de pămînt și pietriș pe care s-a ridicat stadionul și apoi de zeci de blocuri. Iar azi, noua casă de la nr. 5 de pe strada cu nume de rîu a ajuns să fie una din cele mai căutate adrese din România. Cine se interesează de ea? Întîi și-ntîi, specialiștii. Adică arhitecții. Au venit, au văzut, au scris în reviste, și-au adus studenții să o studieze, au prezentat-o la marile bienale, au premiat-o și răspremiat-o. Au mai venit s-o vadă și să se minuneze artiști, ziariști, critici de artă. În cele din urmă, casa și-a găsit liniștea, dar n-a intrat în uitare, din simplul motiv că nu trece o lună fără ca numele arhitectului sau proprietarului să nu răsară în vreo revistă. Pe arhitect îl cheamă Radu Mihăilescu, iar pe proprietarul cel fericit – Andrei Herczeg.

Primul titlu de carte la care m-am gîndit cînd m-am apucat de lucru a fost *Legenda Casei Herczeg*. Mi se părea că *legendă* acoperă, în puzderia sa de înțelesuri, tot ce închide și deschide povestea casei. Căci Crișul 5 din Timișoara nu e doar o super-temă pentru arhitecți, ingineri constructori și designeri. Dacă s-ar apuca să cerceteze cum au trăit oamenii legați într-un fel sau altul

de casă înainte ca ea să fie proiectată, în timp ce se construia, dar mai ales după ce a fost gata, psihologii, sociologii, managerii, ba chiar și medicii ar descoperi multe. De pildă: cum se naște o adevărată echipă, cum arată solidaritatea la bine, dar mai ales la rău, cum, de pildă, meșterii Ghiță, Vasile, Dan, Nandi, Laci, trei moldoveni și doi bănățeni, au învățat în cei doi ani cât într-o viață de om, cum au descoperit arta cu a mare pe când urmau orbește bagheta dirijorului Mihăilescu, de parcă ar fi fost orchestra de la Scala din Milano, cum au executat tot ce părea imposibil, ba chiar o nebunie, cum au rămas toți împreună și după ce treaba a fost terminată, cum, după un nenorocit de accident de mașină, viața inginerului electronist Andrei Herczeg și a soției sale Delia ar fi putut deveni un coșmar și cum proiectarea locuinței lor s-a legat cumva, în mintea arhitectului, de acest dezastru, cum ridicarea casei pas cu pas a dus și ea la însănătoșire, cum – așa-zicînd – beneficiarul Herczeg, dar și cei care i-au fost alături s-au ridicat, la propriu și la figurat, chiar așa, pas cu pas. Toți au prosperat, tuturor le-a fost mult mai bine după ce casa H. a fost gata.

Un amic sociolog zice că povestea e un subiect tare pentru un grup interdisciplinar de studii urbane. O amică psiholog e gata oricînd să facă o cercetare de psihologie ambientală în zona din spatele fostului abator. Un neurochirurg care cunoaște bine cazul spune că știința și tehnica au mers pînă unde au putut, dar că în ce-l privește pe fostul invalid povestea cu înălțatul casei a contat mult, nici el nu știe cum. Dar un scriitor? Cum ar compune el ceva despre tot ce s-a țesut în jurul locului, după ce a înregistrat zeci de ore de convorbiri, după ce a citit mult și a conspectat cu zel, după ce și-a răscolit amintirile din copilărie petrecute în chiar acel cartier? Asta-i tema de casă, încă fără titlu, de care mă apuc cu oarece teamă și multă bucurie.

Suplimentul de cultură,
nr. 106, 9-15 decembrie 2006